

Store utfordringer

kan løses

Høyres alternative budsjett 2023

Høyre

Innhold

Store utfordringer kan løses	5
Nøkkeltall	6
Bedre privatøkonomi og flere i jobb	8
Trygghet i en urolig verden	9
Verdiskaping og grønn omstilling	10
Gode lokalsamfunn i hele landet	11
En god skole gir muligheter for alle	12
Pasientens helsetjeneste	14
Inkludere flere i arbeidslivet	16
Skape flere lønnsomme jobber	17
Tryggere veier og bedre kollektivtrafikk	19
Kutte utslippene, ikke utviklingen	20
Utslippene skal ned med Høyre	22
Bedre integrering	24
Et godt sted å bo	25
Et moderne politi	26
Internasjonalt ansvar i urolige tider	28
Et sterkere Forsvar	29
En offensiv kultur- og fritidspolitikk	30
Bærekraftig og lønnsomt landbruk	31
Mindre skatt med Høyre	32
Innsparinger og inntektsøkninger	33
Tabeller	34

Høyres viktigste prioriteringer i alternativt budsjett

1

Bedre privatøkonomi
og flere i jobb

2

Trygghet for fremtiden

3

Grønn verdiskaping

4

Gode lokalsamfunn
i hele landet

Store utfordringer kan løses

Norge og resten av verden står overfor store utfordringer. Putins blodige krig i Ukraina og gjenreisningen etter koronakrisen sender prisene på varer og tjenester til himmels, også i Norge. Når vi nå skal komme oss gjennom krisene, må vi prioritere det viktigste først.

I Høyres alternative budsjett prioriterer vi folks privatøkonomi, jobber, lokalsamfunn, trygghet og klima. Vi skal løse utfordringene, uten å øke skattene på en måte som setter folks jobber i fare. Vi må gjøre det mer lønnsomt å investere og mer lønnsomt å gi folk en jobb. Derfor fjerner vi økningen i arbeidsgiveravgiften. Skal vi ha trygge arbeidsplasser, bør det ikke bli dyrere å ha folk ansatt. Høyre vil la jobbskaperne fortsette å skape jobber og verdier.

Vi går mot en kald vinter med krig i Europa og høye priser. Derfor prioriterer Høyre lavere skatt på vanlige inntekter og økt barnetrygd. Med Høyre vil regningene bli litt enklere å betale.

Mennesker som kan og vil jobbe, må få muligheten til det. Å ha en trygg og god jobb å gå til er viktig, både for den enkelte og for samfunnet. Vi må hjelpe flere med å skaffe seg utdanningen de trenger for å stå trygt i arbeidslivet, og vi må gjøre mer for å inkludere dem som står utenfor.

Valgfrihet og gode tjenester gir gode liv. Sammen skaper vi et samfunn hvor det er godt å vokse opp, leve livet og bli gamle. Det viktigste vi kan gi barna våre er en trygg og god oppvekst. Derfor vil vi gi kommunene penger til å utvikle bedre kvalitet i skolene istedenfor å gi kommunene penger for å ha flest mulig skoler.

Vi må sørge for at de som trenger litt ekstra hjelp, får det. I tillegg vil vi sikre at flere kommuner får bygget flere heldøgns omsorgsplasser, både til utviklingshemmede og til eldre.

Statens viktigste oppgave er å sørge for at folk er trygge. Både Norge og resten av Europa står overfor et mer alvorlig trusselbilde enn på mange år. I regjering stoppet Høyre nedbyggingen av Forsvaret og rustet det opp igjen. Nå krever situasjonen mer av oss. Vi må ha økt beredskap og økt tilstedeværelse. Vi må også sørge for mer synlig og effektivt politi i hele landet. Det er langt viktigere enn å gjenåpne lensmannskontorer med begrenset åpningstid.

I en tid med usikkerhet og krig må vi ikke miste vår viktigste utfordring av syne: klimakrisen. Aldri før har det vært målt en varmere oktober måned enn i år. Innen 2030 skal vi ha kuttet 55 prosent av klimagassutslippene våre. Da må vi gjøre det lettere for folk og bedrifter å velge miljøvennlig.

Store utfordringer krever gode løsninger. Høyre i regjering bidro til å løse flere av dem. Oljeprisfallet i 2014 satte titusenvise av arbeidsplasser i fare. Vi klarte å støtte næringslivet i omstillingen. Flyktningkrisen i 2015 gjorde at vi på kort tid bygget opp mottaksapparat og gode tjenester sammen med kommunene og frivilligheten. Koronakrisen krevde enorme tiltak og innsats fra den enkelte for å forhindre at bedrifter gikk konkurs, og sikre at så få som mulig skulle miste jobben. Vi kom ut av krisen med lav ledighet og økende sysselsetting. Vi holdt hjulene i gang. I samarbeid med folk, lokalsamfunn, frivilligheten og jobbskaperne løste vi krisene. Slik skapte vi et bedre Norge.

Utfordringene Norge nå står overfor vil kreve mye av oss alle. Men også store utfordringer kan løses. Høyre er partiet med løsninger på de viktigste utfordringene – slik at hver og en av oss kan leve trygge, gode og selvstendige liv.

Helge Orten
Finanspolitisk talsperson

Henrik Asheim
Nestleder i Høyre

Nøkkeltall

Vi reduserer utgiftene og øker inntektene med til sammen 24 milliarder kroner. Vi bruker 12 milliarder kroner på tiltak som blant annet skal sikre et tryggere Norge med gode lokalsamfunn, bedre økonomi til folk og bedrifter i en usikker tid, og sette fart på den grønne omstillingen med mer verdiskaping. Vi reduserer skatter

og avgifter med over 10 milliarder kroner. Vi har prioritert, ikke sendt regningen til folk og bedrifter. En forsvarlig økonomisk politikk demper presset på økonomien og renten. Høyre vil redusere oljepengebruken med to milliarder sammenlignet med regjeringens forslag.

Slik prioriterer Høyre i 2023	Mill. kr
Reduserte utgifter og økte inntekter	-24 077
Nye utgifter	11 958
Netto skattelette	10 119
Redusert oljepengebruk	2 000
Balanse	0

Bedre privatøkonomi og flere i jobb

Økende priser og stigende rente påvirker folks hverdagsøkonomi, og de med minst fra før rammes hardest. Høyre vil gjøre regningene enklere å betale.

Et løft for enkeltmennesker og familier

Vi vil gi en familie på to voksne med moderate inntekter og to barn 8 000 kroner mer i året å rutte med. Folk vet selv best hvor skoen trykker. Derfor vil vi la folk beholde mer av egne penger.

Inkludere flere i arbeidslivet

Nav melder om 70 000 ledige jobber. Samtidig står 250 000 mennesker utenfor både utdanning og arbeid. Høyre vil at alle som kan og ønsker å jobbe, skal få jobbe. Derfor styrker vi innsatsen for å få flere inn i arbeidslivet.

En jobb er et viktig fellesskap og gir mestring i hverdagen. Vi prioriterer 1 000 flere tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne, og 1 000 flere VTA-plasser. Vi øremerker midler til stiftelsen Helt Med, som skaffer jobb til folk med utviklingshemming. Vi gjeninnfører karensåret for AAP-mottakere, som bidrar til at flere raskere får svar på om de skal i jobb eller få uføretrygd.

En av de viktigste oppgavene fremover blir å spleise de som står utenfor arbeidslivet med de mange ledige jobbene. For å sikre at flere får den kompetansen de trenger for å ta del i fremtidens arbeidsliv, vil vi gjøre det enklere for voksne å skaffe seg et vitnemål eller fagbrev. Vi trenger mer fleksibel opplæring, bedre tilgjengelighet og økt kapasitet, det vil gi voksne en viktig billett inn i arbeidslivet.

Fordeling

Tabellen viser anslåtte fordelingsvirkninger av endringer i personbeskatningen for alle personer 17 år og eldre. Negative tall er skattelettelser. Tallene viser endring sammenlignet med fremskriving av skattereglene for 2022. Tallene er basert på anslag fra Finansdepartementet og vil være usikre. Høyres endringer i personskatten innebærer økt personfradrag, økt sats i minstefradraget, redusert fagforeningsfradrag og redusert formuesskatt. Regjeringens endringer er forklart i Prop. 1 LS.

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser	Antall	Regjeringens forslag	Samlet endring med Høyres forslag
0-100 000 kr	372 800	100	0
100 000-200 000 kr	242 400	-900	-1 700
200 000-250 000 kr	190 300	-1 300	-2 700
250 000-300 000 kr	270 500	-1 200	-2 300
300 000-350 000 kr	301 100	-1 100	-2 200
350 000-400 000 kr	317 000	-1 200	-2 400
400 000-450 000 kr	299 800	-1 200	-2 400
450 000-500 000 kr	305 500	-1 400	-2 600
500 000-550 000 kr	300 200	-1 600	-2 700
550 000-600 000 kr	282 900	-1 800	-2 800
600 000-700 000 kr	496 800	-1 400	-2 300
700 000-800 000 kr	348 800	300	-700
800 000-1 000 000 kr	380 700	900	-500
1 000 000-2 000 000 kr	385 200	3 700	1 500
2 000 000-3 000 000 kr	38 800	15 100	9 000
3 000 000 kr og over	23 900	95 900	66 400
I alt	4 556 900	200	-1 100

Høyres tiltak

Mill. kr

Øke personfradraget med 5000 kroner	3 340
Økt sats i minstefradraget med 10 prosentpoeng for arbeid og trygd	410
3000 kroner i økt barnetrygd per barn (0-18 år)	3 309
1000 nye plasser i varig tilrettelagt arbeid	146
1000 nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne	160
Bransjeprogram	60
Videregående opplæring for voksne	58

Trygghet i en urolig verden

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er mer usikker enn på mange tiår. Den militære beredskapen i Norge er hevet, og vi ser stadig forsøk på påvirkning og spionasje fra fremmede makter.

Krigen i Ukraina viser at vi ikke kan ta fred for gitt. Vi må fortsette å øke vår militære og sivile beredskap, og bidra til tett samarbeid med våre allierte.

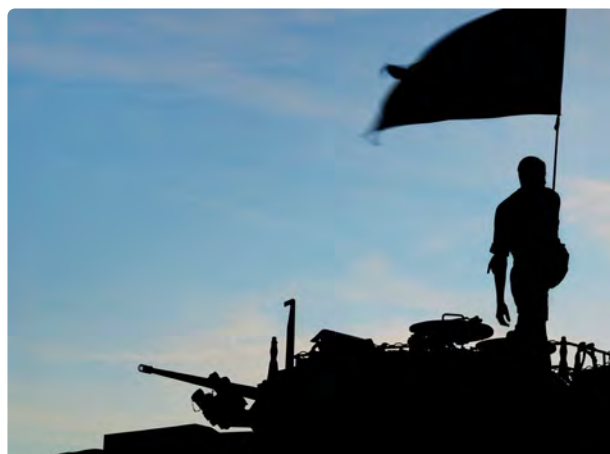
I regjering gjennomførte Høyre en historisk satsing på Forsvaret, politiet og beredskapen i Norge. Vi styrket Forsvarets operative evne gjennom mer penger til økt aktivitet og investeringer i nytt materiell og moderne materiell. Det har gjort at vi er bedre i stand til å forsvare oss selv fra ulike trusler.

Sammen med våre allierte har vi gitt betydelig våpenstøtte til Ukraina. Vi vil anskaffe mer ammunisjon til Forsvaret og bevilge penger til NAMMO slik at vi kan produsere mer ammunisjon i Norge.

Et moderne og forberedt Forsvar er det viktigste bidraget til tryggheten vår. Høyre vil bruke mer penger på Forsvaret, slik at vi kan opprettholde og øke tilstedeværelsen i nordområdene og Nordsjøen. Vi fjerner regjeringens kutt i støtten til utvikling av norsk forsvarsteknologi. Vi trenger å utdanne flere offiserer og styrker derfor Forsvarets høgskole.

Et moderne politi tilpasset dagens kriminalitetsbilde

Høyre vil ha et moderne politi som beskytter oss mot dagens kriminalitet. I regjering moderniserte vi politiet

og økte pengebruken med over fire milliarder kroner fra 2013. I tillegg ble over fem milliarder kroner brukt på større investeringer i justissektoren. Det har styrket politiets evne til å etterforske alvorlig kriminalitet.

Vi vil bruke mer penger på flere synlige politifolk i gatene, i stedet for å åpne nye politikontorer med begrenset åpningstid. Vi vil skjerpe innsatsen mot ungdoms- og gjengkriminalitet i byene.

Høyre vil øke evnen til å forebygge og håndtere virksomhet som truer sikkerheten. Vi vil styrke antidronearbeidet ved Politiets nasjonale beredskapssenter og øke bevilgningen til Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Høyre vil styrke PSTs rolle som innenlands etterretnings- og sikkerhetstjeneste og sikre flere verktøy for å forebygge og avdekke forsøk på påvirkning og terror.

Høyres tiltak	Mill. kr
Oppfylld av Forsvarets ammunisjonslagre	600
Kapital til NAMMO for å øke produksjon av ammunisjon	375
Mer aktivitet i Forsvaret	330
Ytterligere opptrapping av årsverk i Forsvaret i tråd med forsvarssjefens råd	100
Mer synlig politi i gatene og i lokalsamfunn	70
Styrke PST, NSM og Politiets nasjonale beredskapssenter	35
Bedre kystberedskap, Redningsselskapet	20

HOVEDPRIORITERING

Verdiskaping og grønn omstilling

Hvis verden skal lykkes med å kutte utslippene, må vi ha norske bedrifter og deres grønne løsninger med på laget. Høyre vil ta markedet i bruk i miljøets tjeneste.

Utslippene gikk ned ni prosent da vi satt i regjering. Det er vi stolte av, men det er ikke nok. I regjering tok vi initiativ til gradvis og forutsigbart å øke CO2-avgiften frem mot 2030. Nå utvider vi avgiften til å gjelde for landbruket.

Budsjettet gjør nullutslippskjøretøy billigere og bruk av forurensende kjøretøy dyrere. Sammen med et forskningsløft og tiltak for grønn skipsfart, skal vi øke tempoet for å nå klimamålene. Vi vil

kutte utslippene samtidig som vi utvikler norsk økonomi. Med mer fornybar kraft kan vi få mer grønn verdiskaping og flere arbeidsplasser.

Det blir ikke et grønt skifte av underskudd og røde tall. Vi vil kutte formuesskatten slik at jobbskaperne beholder mer av pengene sine og kan investere i nye jobber og ny teknologi. Vi vil også fjerne hele økningen i arbeidsgiveravgiften. Det vil lette skattetrykket i næringslivet og gjøre det mer lønnsomt å ansette høyt utdannet arbeidskraft.

Vi vil gi bedrifter tilgang til flere virkemidler for å kutte i sine energikostnader gjennom Enova. Vi har satt av en buffer innenfor vår ramme for lavere oljepengebruk for å kunne videreføre strømstøtte til bedrifter i tilfelle fastpris kontraktene for strøm ikke blir gode nok.

Høyres tiltak	Mill. kr
Fjerne økningen i arbeidsgiveravgift (brutto)	9 016
Senke formuesskatten	1 953
Høyres veipakke mv.	650
Heve taket for moms på elbil	500
ENØK-tiltak for personer og bedrifter	300
Høyres forskningspakke	650
Grønn skipsfart (prøve ut differansekontrakter)	200
Eksportfremmende tiltak	75
Eksportstrategirådet i Ålesund	16
Lavterskel bedriftsrådgivning mot konkurs	5
Innføre CO2-avgift i landbruket på om lag 100 kr per tonn CO2-ekvivalenter	-460

HOVEDPRIORITERING

Gode lokalsamfunn i hele landet

En god kommune er et sted det er godt å vokse opp, leve livet sitt og ha en god alderdom. Gode lokalsamfunn i by og bygd skapes gjennom gode velferdstjenester og en sterk og mangfoldig frivillig sektor.

Det viktigste vi kan gi barna våre er en trygg og god barnehage og en skole der de trives, lærer det de skal og møter faglig oppdaterte lærere. Flere barn og unge skal få delta i fritidsaktiviteter, veiene skal bli tryggere og kollektivtilbudet må bli bedre. Alle

som trenger helsehjelp, skal få god hjelp raskt.

For Høyre er det viktig å hjelpe dem som trenger det mest. Derfor retter vi opp i regjeringens kutt i tilskuddsordningen for å få flere vanskeligstilte inn på boligmarkedet. Det gir flere sjansen til å eie egen bolig. Vi vil støtte kommunene slik at de kan bygge og renovere sykehjems plasser for eldre og boliger til mennesker med utviklingshemming. Vi gir mer penger til ideelle og frivillige organisasjoner med tilbud innen psykisk helse, rus og vold. Barnehage blir billigere for dem som trenger det mest, og vi vil videreføre 0-24-samarbeidet som koordinerer tilbudet til sårbare barn og unge.

Høyres tiltak	Mill. kr
Frie midler til kvalitet i grunnskolen (omprioritert)	1 290
Ny auksjon av oppdrettstillatelser som ikke ble solgt i 2022. Overføring til havbruksfondet iht. fordelingsnøkkel	400
Investeringstilskudd til 1000 heldøgns omsorgsplasser	196
En ekstra naturfagstime i grunnskolen. Halvårseffekt, 8. trinn.	114
Gjennføre 1800 lærerspesialistfunksjoner	96
Redusere maks prosent foreldrebetaling i barnehagen fra 6 til 5 prosent av inntekt	93
Tilskudd til utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller med samme tilsagnsramme som i 2022	69
Tilskudd til inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter mv.	30
Øke tilskuddet til kollektiv mv. i mindre byområder	20
Økt pott til ideelle og frivillige organisasjoner innen psykisk helse, rus og vold	17
Styrke oppfølgingstjenesten for elever som dropper ut	10

En god skole gir muligheter for alle

Det viktigste vi kan gi barn og unge er en god og trygg barnehage og en skole hvor elevene trives og lærer det de skal.

Vi vil at kommunene skal bruke penger på å utvikle bedre kvalitet i skolene istedenfor å bruke penger på å opprettholde flest mulig skoler. En god skole er også avgjørende for å bevare et samfunn med små forskjeller og muligheter for alle.

En barnehage for alle

Tidlig innsats starter i barnehagen. Vi må sørge for at alle barn har muligheten til å delta i barnehagefellesskapet. I regjering innførte Høyre en regel om at ingen skal betale mer enn seks prosent av inntekten til barnehageutgifter, nå vil vi senke den til fem prosent. Det vil gjøre barnehagen billigere for dem som trenger det mest.

Ungdomsskolereform og realfagsløft

Norske ungdommer gjør det dårligere i naturfag enn ungdommer i våre naboland. Derfor vil vi gi elevene mer tid i faget. Vi vil innføre en ekstra naturfagstime i uken på ungdomsskolen, og opprette to nye talentsentre i realfag. Ungdomsskolen må bli mer praktisk og variert, så vi setter av penger til å starte en ungdomsskolereform.

Faglig oppdaterte lærere og økt fullføring

Det viktigste for elevers læring er en god lærer. Høyre gjeninnfører lærerspesialistordningen for å sikre at gode lærere blir i klasserommet. Vi

viderefører kompetanseløftet for lærere, og vi innfører en ny karrierevei innen ledelse i skolen for lærere og skoleledere. Vi gir også mer penger til veiledningsordningen for nye lærere for å gjøre overgangen fra utdanning til arbeid bedre.

Rekordmange elever fullfører videregående, men likevel er det rundt 13 000 elever som ikke fullfører. Høyres mål er at ni av ti skal fullføre videregående. Derfor prioriterer vi det viktigste: kvalitet i skolen, videreutdanning av lærere og tiltak for å følge opp elever som står i fare for, eller har droppet ut av skolen.

Lære hele livet

Når arbeidslivet stiller stadig større krav til kompetanse, må vi hjelpe flere mennesker til å få utdanningen de mangler. Vi vil gi penger til flere bransjeprogrammer slik at flere kan få utdanning mens de står i jobb. Vi vil sørge for at flere voksne får fullført videregående opplæring gjennom tilpasset, modulbasert opplæring. Der skal voksne kunne ta fag i bolker som til slutt kan settes sammen til et vitnemål eller fagbrev.

Kunnskap for omstilling og bærekraft

Høyre vil bevare 500 studieplasser innen IKT, gi studenter mulighet til å ta opp mer lån i Lånekassen, og sette av penger til en forskningspakke for grønn omstilling og økt konkurransekraft i næringslivet.

Høyres tiltak	Mill. kr
Frie midler til kvalitet i grunnskolen (omprioritert)	1 290
Oppstart av Høyres ungdomsskolereform	
<i>En ekstra naturfagstime på ungdomsskolen</i>	114
<i>1800 lærerspesialister og ny karrierevei for lærere</i>	100
<i>Styrke oppfølgingstjenesten for elever som dropper ut</i>	10
<i>Talentsenter ved Vitensenterne</i>	4
Redusere maksimal foreldrebetaling i barnehagen fra 6 til 5 prosent av inntekt	93
Fortsette 0-24-samarbeidet for et koordinert tjenestetilbud til barn og unge	43
Økt stipendandel av skolepengestøtten for norske studenter i utlandet	68
Bransjeprogram	60
Videregående opplæring for voksne	58
Økt studiestøtte gjennom frivillig lån opp til 1,5 G	42
Utvikle samiske læremidler	9
Videreføre 500 3-årige studieplasser innen IKT for å følge opp utdanningsløftet.	30

Høyres forskningspakke	Mill. kr
Banebrytende forskning (FRIPRO) rettet mot unge forskerprosjekter	200
Midler til oppfølging av Langtidsplan for forskning og høyere utdanning	100
FORNY	60
Grønn plattform (Forskningsrådet)	75
Grønn plattform (Innovasjon Norge)	75
Katapultordningen	30
Klimavennlig teknologi og omstilling	50
20 ekstra nærings-ph.d.-prosjekter.	38
Digitalisering og IKT	22

Pasientens helsetjeneste

Høyre vil fortsette å skape pasientens helsetjeneste. Alle skal ha lik tilgang til helsetjenester av god kvalitet.

Høyre vil ta i bruk den ledige kapasiteten som finnes for å sikre kortere ventetider. Det viktigste for pasienter som trenger behandling, er ikke om de får det på et offentlig, privat eller ideelt drevet sykehus. Det viktigste er at kvaliteten er god, at det offentlige tar regningen, at det er valgfrihet for pasienten og at man kommer seg raskt tilbake til hverdagen. Vi vil ikke tilbake til en tid der valgfrihet er forbeholdt dem med tykk lommebok.

Det er viktig å sikre gode helsetjenester slik at alle er trygge på at de får hjelp når de trenger det. Høyre er

opptatt av å skape et mer aldersvennlig samfunn og at eldre skal leve gode og meningsfulle liv. Samtidig vil vi sikre utbygging av flere heldøgns omsorgsplasser for eldre og personer med utviklingshemming, og bygge trygghetsboliger for eldre i distriktet. En velfungerende fastlegeordning er en forutsetning for en god helse- og omsorgstjeneste. Mangelen på fastleger er en stor utfordring og Høyre vil sikre at det blir flere fastleger i årene fremover.

Ensomhet er en av vår tids største folkehelseutfordringer som vi vil gjøre mer for å forebygge. Vi styrker tilskudd til møteplasser for mennesker med rusavhengighet og psykiske utfordringer, blant annet gjennom satsing på Fotballstiftelsen og Idretten skaper sjanser.

Høyres tiltak	Mill. kr
Tilbakeføring av midler (ABE-reform og engangsuttak)	1 250
Styrke helseforetakene og øremerke midler til kjøp av privat kapasitet for reduserte helsekøer	417
Investeringstilskudd til 1000 nye heldøgns omsorgsplasser	196
Videreføring LIS1-stillinger (gir 31 nye leger)	31
Nasjonalt kompetansesenter for kvinnehelse	10
Styrke mobilisering mot ensomhet	5

Inkludere flere i arbeidslivet

En jobb å gå til skaper trygghet og selvstendighet for den enkelte. Det bidrar til inkludering og bygger fellesskap.

Høyre vil at flere skal inkluderes i arbeidsfellesskapet. Da må vi sørge for at det finnes flere jobber, også til dem som ikke passer inn i det ordinære arbeidslivet. Høyre i regjering økte antallet varig tilrettelagte arbeidsplasser med nærmere 3 000 plasser. Nå prioriterer vi 1 000 plasser til. Vi øker også antallet tiltaksplasser for folk med nedsatt arbeidsevne, og gir penger til Helt Med, som arbeider for at flere

med utviklingshemming kommer seg i jobb.

Vi må bekjempe arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet undergraver folks jobbsikkerhet. Det går også ut over det store flertallet av arbeidsgivere som driver lovlig, særlig dersom lovbrudd ikke straffes. I regjering opprettet vi åtte a-krimsentre rundt omkring i landet og skjerpet straffen for lønnstyveri. De siste årene har det blitt færre tilfeller av alvorlig arbeidslivskriminalitet, men vi har likevel en vei å gå. Høyre styrker Arbeidstilsynet slik at de kan gjennomføre flere tilsyn, være mer til stede og ta flere lovbrøyttere. Færre lovbrøyttere i arbeidslivet gir et tryggere arbeidsliv for alle.

Høyres tiltak	Mill. kr
1000 nye plasser i varig tilrettelagt arbeid	146
1000 nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne	160
Arbeidstilsynet. Økt innsats mot a-krim	45
Økt bevilgning til Helt Med og TV-BRA	7

Skape flere lønnsomme jobber

Høyre legger til rette for et sterkt næringsliv som bidrar med flere lønnsomme jobber og skatteinntekter til fellesskapet. Vi fjerner hele økningen av arbeidsgiveravgiften.

For at Norge skal opprettholde posisjonen som en maritim stormakt må den grønne omstillingen i skipsfarten skyte fart. En barriere er usikkerheten som ligger i merkostnader ved å velge ny teknologi. Vi setter derfor av penger til

å prøve ut såkalte "differansekontrakter" mellom staten og bedriftene, der staten dekker deler av merkostnaden mellom fossile og grønne løsninger.

Høyre vil gjenopprette Eksportstrategirådet i Ålesund, som skal bidra til å fremme norsk næringsliv i utlandet. Rådet bør være tett på næringslivet, ikke en del av Nærings- og fiskeridepartementet slik regjeringen vil.

Høyre prioriterer ESAs rammeprogrammer på romteknologi. Deltakelse i disse programmene er viktige for norsk industri, for innovasjon og næringsutvikling, og for arbeidsplasser over hele landet

Høyres tiltak	Mill. kr
Grønn skipsfart (prøve ut differansekontrakter)	200
Eksportfremmetiltak	75
Høyres forskningspakke: Grønn plattform (Innovasjon Norge)	75
Høyres forskningspakke: 20 ekstra nærings-ph.d.-prosjekter.	38
European Space Agency (ESA)	30
Høyres forskningspakke: Katapultordningen	30
Eksportstrategirådet i Ålesund	16
Lavterskel bedriftsrådgivning mot konkurs	5
Gamvikordningen	0,5

Tryggere veier og bedre kollektivtrafikk

Vi er stolte over det store løftet vi fikk til i regjering for å knytte Norge bedre sammen og redusere avstandene, men det gjenstår fortsatt mange utfordringer.

God infrastruktur gjør at næringslivet får varene sine raskere frem og at flere kommer seg trygt dit de skal. Den nye motorveien mellom Kristiansand og Grimstad har redusert antallet ulykker med 82 prosent. Det viser at bedre veier også har betydning for trafikksikkerheten.

Regjeringens budsjett legger ikke opp til at noen nye veiprojekter skal startes i 2023. De stanser fremdriften på de store fellesprosjektene med bane og vei. Gode veier og jernbane reduserer avstanden mellom folk og sørger for at varer og tjenester kommer raskere frem i hele landet.

Vi vil fortsette satsingen på infrastruktur i Norge og holde aktiviteten oppe i viktige riksveiprojekter.

Høyre i regjering doblet samferdselsbudsjettet og effektiviserte bruken av pengene, slik at vi får mer ut av hver krone. Nye Veier beregner å spare 23,3 mrd. kroner på sine veiprojekter. Vi vil la Nye Veier beholde fellesprosjektet Ringeriksbanen og ny E16. På jernbanen kan konkurranse spare staten for store beløp, og konkurranse har gitt oss 200 nye avganger per uke. Pengene vi sparer på nye løsninger vil vi bruke til økt utbygging og vedlikehold. Med et strammere økonomisk handlingsrom er dette enda viktigere.

Prisveksten i samferdselssektoren gjør at vi får mindre igjen for det vi bevilger. Vi prioriterer fremdrift i riksveiprojekter, og vil utsette noe vedlikehold til senere.

Høyres tiltak	Mill. kr
E134 Oslofjordtunnelen, anleggsstart	100
E134 Røldal-Seljestad, forberedende arbeid	100
E6 Megården-Mørsvikbotn, forberedende arbeid	50
Arna-Stanghelle (K5), planlegging	200
Investerings tiltak vei (SVV)	100
Planlegging vei	80
Byområder, kollektiv med mer	20

Kutte utslippene, ikke utviklingen

Aldri før har samfunnet stått overfor en større omstilling på så kort tid. Utslippene skal mer enn halveres innen 2030 og være netto null i 2050. Fossil energi skal erstattes med fornybar. Det blir krevende, men Norge har alle forutsetninger for å lykkes.

Høyre gjennomførte et stort klimaløft i regjering. Utslippene gikk ned med ni prosent, pengene til Enova ble doblet, en ambisiøs og konkret klimaplan for Norge ble lagt frem og klimamålet ble lovfestet.

Putins krig i Ukraina har satt det europeiske energisystemet i kraftig ubalanse og gitt rekordhøye strømpriser. Vi vil bygge ut mer fornybar kraftproduksjon raskt. Under Høyres regjeringperiode ble det gitt konsesjoner til å bygge ut kraft tilsvarende forbruket til rundt en million husstander.

Mer energi i energikrisen

Høyre vil gi mer penger til Enova som et av flere tiltak

for å håndtere energikrisen. Pengene skal brukes på en låneordning til energi- og enøk-investeringer for folk, og lån og støtte til sol og enøk for bedrifter og næringsbygg. Målet er å redusere strømprisene.

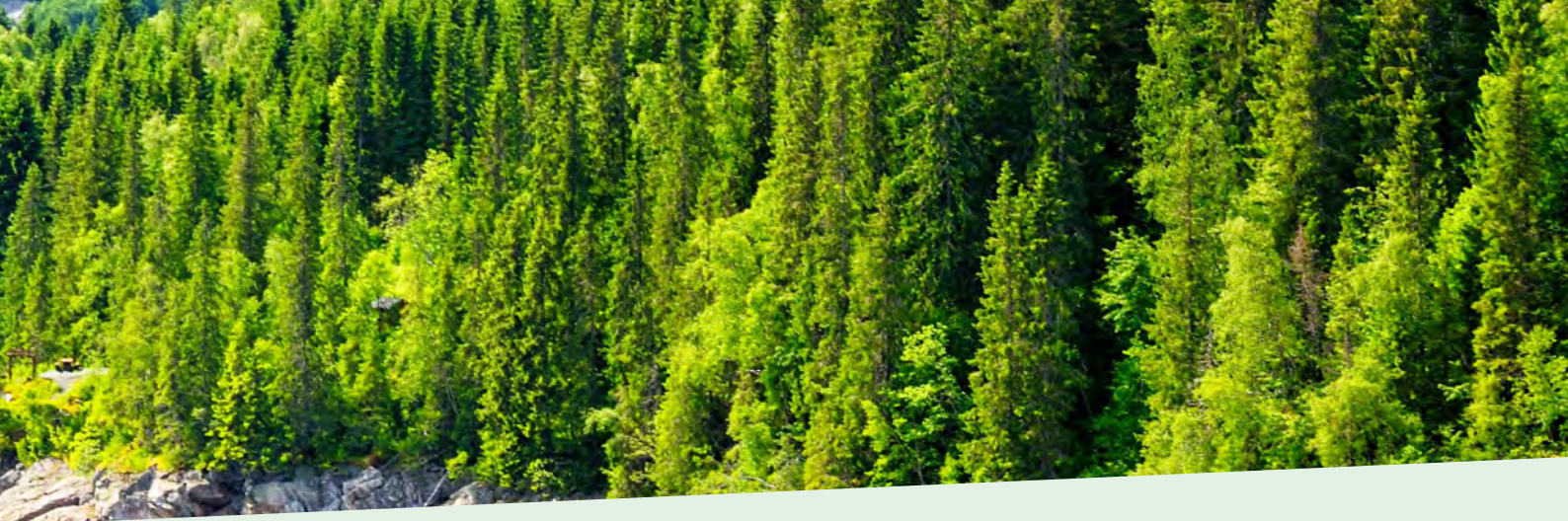
Vi vil gjennomføre auksjon for havvind på Sørlege Nordsjø II. Mer kraft bidrar til lavere strømpriser, bedre forsyningsikkerhet og gjør det mulig å nå klimamålene våre.

Verden trenger norsk olje og gass

Olje- og gassnæringen sysselsetter mange mennesker og bidrar med store inntekter som er viktig for velferden vår. Høyre vil utvikle, ikke avvike næringen. Norsk gass er helt avgjørende for å gjøre Europa mindre avhengig av russisk gass, og vil kunne bidra til klimanøytralt, blått hydrogen og regulerbar, stabiliserende kraftproduksjon.

Verden trenger norsk olje og gass. Norsk produksjon har lavere utslipp enn nesten alle andre land. Høyre vil lyse ut 26. konsesjonsrunde. Høyre vil sikre at olje- og gassnæringen i årene fremover vil få tilgang på letearealer.

Høyres tiltak	Mill. kr
ENØK-tiltak for personer og bedrifter	300
Forskning og innovasjon for klimavennlig teknologi og energiomstilling	50
Vannforvaltning og naturvern	10
Miljødata	5
Havbunnskartlegging	3
Restaurering av myr og annen våtmark	5
Atlantehavsparken og Runde Miljøsender	7
Planlegging av punktutslippsprogram	1

Høyres klimatiltak	Endring, millioner NOK	Antatt grønn effekt	Tallfestet utslippseffekt, 1000 tonn CO2e
Heve taket for moms på elbil til 600.000 kroner	500	Flere elbiler, mindre utslipp	Usikker effekt
Økt ramme for Enova, for mer støtte og lån til ENØK-tiltak og solpaneler for personer og bedrifter	300	Mer fornybart kraftoverskudd, mindre utslipp (og lavere strømreregninger)	-37,5
Høyres forskningspakke, andel økte midler spesifikt for klimarelevant forskning	200	Mer teknologi for langsiktige klimaløsninger	Usikker effekt
Grønne tiltak for kysten og maritim sektor	200	Mer teknologi for langsiktige klimaløsninger	Usikker effekt
Delvis reversering av Støre-regjeringens kutt i natur- og miljøtiltak	30	Bedre ivaretagelse av natur- og miljø	Usikker effekt
Økt tilskudd til grøntsektoren	30	Mindre utslipp fra grøntsektoren	Usikker effekt
Støtte til BuildingSMART for digitalisering av verdikjeder i byggebransjen	2	Mindre avfall fra byggebransjen	Usikker effekt
Øremerket støtte for prosjekt om planlegging av et punktutslippsprogram for de store enkelt-utslippene i Norge	1	Store utslippsreduksjoner på sikt	Usikker effekt
Fjerne vektfordel for hybridbiler i engangsavgiften	-100	Flere elbiler, mindre utslipp	Usikker effekt
Fjerne avgiftsreduksjon for veibruksavgift bensin	-240	Mindre utslipp fra transportsektoren	-20
Innføre en moderat CO2-avgift på utslipp i landbruket tilsvarende 100 kr/tonn CO2-ekvivalent (avgiftsinntekt)	-460	Gradvis mindre utslipp fra landbruk og økt omstilling	Usikker effekt
Avvikle fritak for miljøavgift på engangsemballasje for melk og kakaoprodukter	-500	Mindre forsøpling og emballasjeforbruk	Usikker effekt
Gjennomføring av auksjon for tildeling av areal på Sørlike Nordsjø II (inntekt)	-1 100	Mer fornybart kraftoverskudd, mindre utslipp (og lavere strømreregninger)	Usikker effekt
Fjerne avgiftsreduksjon for grunnavgift på mineralolje	-1 360	Mindre utslipp fra transportsektoren	-30
Fjerne avgiftsreduksjon for veibruksavgift diesel	-1 490	Mindre utslipp fra transportsektoren	-115

Utslippene skal ned med Høyre

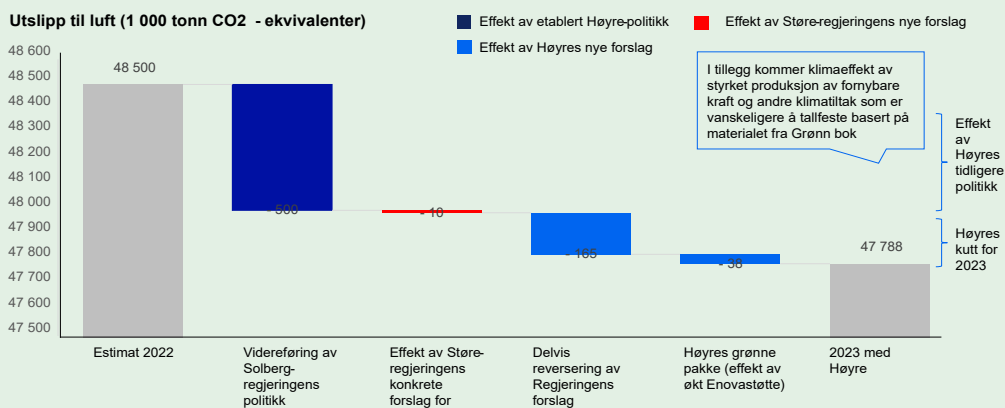
I regjering startet Høyre et grønt skatteskitte med gradvis og forutsigbar opptrapping av CO₂-avgiften til 2 000 kroner per tonn CO₂ i 2030. Samtidig reduserte vi skatter og avgifter som hemmer verdiskaping.

Vi la frem Langskip, det største klimaprojektet i norsk industri noensinne. Støtte fra Enova ble gitt til Norges første og verdens største flytende havvindpark, Hywind Tampen, som nylig begynte å produsere strøm.

I Høyres alternative budsjett går vi inn for tiltak som kutter utslippene med om lag 200 000 tonn mer enn regjeringen. Anslaget er usikkert.

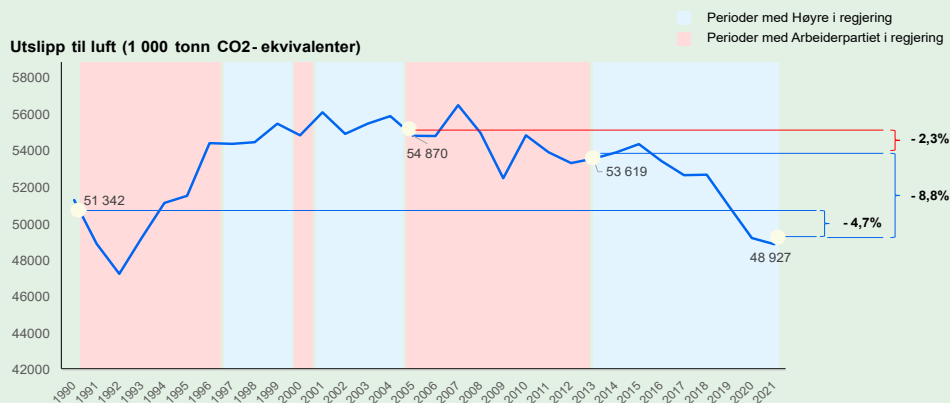
Vi hever taket for moms på elbil til 600 000 kroner, slik at utslippsfrie familiebiler blir billigere, vi styrker rammen til Enova, satser på grønn forskning og grønn omstilling i maritim sektor og gjør det dyrere å forurense. For Høyre er det viktig at vi fortsetter å øke produksjonen av fornybar energi. Vi trenger mer fornybar kraft for å nå klimamålene.

Høyre kutter ~200 000 tonn, mens Regjeringen legger frem 10 000 tonn i ny utslippsreduksjon

Kilde: Regjeringens klimastatus og-plan (også kalt «Grønn bok»), Finansdepartementets svar på budsjettspørsmål
 * Inkluderer ikke 200 000 tonn som Regjeringen sier de jobber med

Under Høyre falt utslippene med 9%

Kilde: SSB

Bedre integrering

Høyre vil legge til rette for at innvandrere raskt blir integrert i det norske samfunnet.

Gode norskkunnskaper og utdanning gjør at flere kommer i jobb og kan forsørge seg og sin familie. Gjennom Jobbsjansen skal flere kvinner få mulighet til å komme ut i jobb, og gjennom norskopplæringen skal 3 000 flere innvandrere lære seg språket. Høyre vil også inkludere flere i fritidsaktiviteter fordi det bidrar til integrering og er viktig for å hindre at barn og unge faller utenfor.

Alle i Norge skal kunne leve frie liv uten tvang, trusler og negativ sosial kontroll. Høyre vil derfor ha flere

minoritetsrådgivere som jobber med å forebygge og avverge negativ sosial kontroll, tvang og æresrelatert vold.

Mange som har flyktet fra krigen i Ukraina er kvinner, eldre og barn. Barn som har kommet til Norge skal i barnehage og skole, mens foreldre skal ut i arbeid og bli en del av fellesskapet.

Vi må se antallet kvoteflyktninger i sammenheng med hvor mange asylsøkere som kommer til Norge. Antall ukrainske flyktninger forventes å øke i 2023. Derfor mener Høyre at vi skal ta imot 1000 kvoteflyktninger i 2023 for å kunne gi best mulig hjelp til alle som kommer til Norge.

Høyres tiltak	Mill. kr
Styrke Jobbsjansen med 400 plasser	64
Utdanne flere ukrainsk-tolker	11
Utvide norskopplæringen ("klippekortordningen") med 3000 klippekort	30
Inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter mv.	30
Flere minoritetsrådgivere (øke fra 59 til 70)	11

Et godt sted å bo

Høyre vil at det skal være like godt å bo i hele landet. Vi sikrer kommunene en forutsigbar økonomi, slik at de kan tilby innbyggerne gode tjenester.

Ny teknologi gir bedre tjenester

Vi vil ta i bruk ny teknologi for å gi innbyggere og næringsliv bedre offentlige tjenester. Dersom vi skal utnytte mulighetene digitalisering gir for å skape enklere tjenester, må offentlig og privat sektor samarbeide. Vi prioriterer innovasjon av offentlig sektor og tiltak mot digitalt utenforskap. For å finne de nye, gode ideene som skaper innovasjon ønsker Høyre å støtte prosjekter som skaper samarbeid mellom offentlig sektor, privat

sektor og startups. Digitalisering og grønn byggenæring prioriteres også gjennom et tilskudd til BuildingSMART.

Flere skal kunne eie bolig

Alle skal ha et godt sted å bo. Høyre vil at flere skal få muligheten til å eie sin egen bolig. Vi ønsker å prøve ut nye løsninger for å gi flere den muligheten. Vi foreslår et prøveprosjekt for å hjelpe personer i lavinntektsgrupper inn på boligmarkedet, gjennom en ordning der Husbanken matcher egenkapitalen til den som skal kjøpe bolig.

Vi trenger også flere tilrettelagte boliger når vi blir flere eldre i Norge. Høyre vil at det skal bygges trygghetsboliger for eldre i distriktene slik at flere kan bo hjemme lenger. En god kommune er et sted der det er godt å vokse opp, leve livet og bli gammel.

Høyres tiltak	Mill. kr
Inkludering i boligmarkedet. Tilskudd til utleieboliger og nye boligmodeller	69
Prøveprosjekt: Husbanken matcher sparing til egenkapital	50
Merkurprogrammet. Energtilskudd til små butikker	10
BuildingSMART	2
Stimulab	16
StartOff	10
Digitalt utenforskap	7

Et moderne politi

De siste årene har kriminalitetsbildet endret seg, da må politiet gjøre det samme. Alle landets innbyggere skal være trygge uavhengig av hvor de kommer fra og hvor de bor.

Høyre i regjering styrket justissektoren og beredskapen i Norge. Vi gjennomførte et historisk mannskaps- og utstyrsløft i politiet, styrket rettssikkerheten i domstolene og økte den digitale beredskapen. Målet om to politifolk per tusen innbyggere er nådd, og vi har nå den sterkeste politibemanningen i moderne tid.

Voldshendelser og flere unge kriminelle skaper utrygghet i byer og lokalsamfunn. Høyre vil gi penger til mer synlig politi i gatene, og raskere straff mot unge kriminelle for å sikre en rask og følbar reaksjon, slik at de ikke begår nye lovbrudd. Høyre vil styrke politiets evne til å slå ned på kriminalitet på internett.

Høyre vil styrke hensynet til ofrene for kriminalitet. Innsatsen mot vold i nære relasjoner har blitt merkbart styrket de senere årene. Høyre har fått gjennomslag for å øke bruken av omvendt voldsalarm, skjerpe varslingsrutinene i kriminalomsorgen og å etablere en permanent partnerdrapskommisjon.

Domstolsreformen trådte i kraft våren 2021, og har allerede gitt sterkere fagmiljøer, kortere saksbehandlingstid og mer fleksibilitet. Høyre vil fortsette å styrke rettssikkerheten i Norge, det er særlig viktig for barn og andre sårbare grupper.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen krever at vi styrker den sivile beredskapen. Høyre vil øke beredskapen langs kysten ved å gi Redningsselskapet mer penger. Vi vil styrke de nasjonale beredskapsressursene, PST og NSM. Høyre vil gi politiet og PST flere verktøy til å forebygge og etterforske spionasje og annen alvorlig kriminalitet.

Høyres tiltak	Mill. kr
Mer synlig politi i gatene og i lokalsamfunn	70
Styrke Politiets nasjonale beredskapssenter	15
Styrke Politiets sikkerhetstjeneste	15
Økt cybersikkerhet, NSM	5
Bedre kystberedskap, Redningsselskapet	20
Hurtigspor for fengsling av ungdoms- og gjengkriminelle	5
Økt kapasitet i domstolene	50
Økt grunnbemanning i Kriminalomsorgen	50

Internasjonalt ansvar i urolige tider

Høyre vil sikre Norges trygghet, ivareta norske interesser internasjonalt og samarbeide med andre land om å løse grenseoverskridende utfordringer.

Bidrag til arbeidet med å identifisere savnede personer i Ukraina

Putins brutale krig i Ukraina gjør at Norge må bidra med militær, økonomisk og politisk støtte til Ukraina og til å bygge opp landet igjen. Omfanget av ødeleggelse og brutalitet er enormt, og det avdekkes stadig massegraver i frigjorte områder. I regjering jobbet vi for å fremme forpliktende internasjonalt samarbeid, og for at Norge skal være en pålitelig støttespiller for langsiktig og målrettet utviklingshjelp. Dette arbeidet vil vi fortsette med. Krigen i Ukraina har vist at vårt mangeårige arbeid for å fremme tettere europeisk samarbeid har vært riktig.

Høyre vil støtte arbeidet med å identifisere savnede personer gjennom International

Commission on Missing Persons (ICMP).

Utdanning i utviklingsland

Utdanning i utviklingsland har lenge vært en viktig prioritering for Høyre, og vi vil øke støtten. I regjering doblet vi støtten til utdanning i fattige land, mens dagens regjering har mer enn halvert den. Investering i utdanning er en investering i utvikling – ikke bare for det enkelte barnet det gjelder, men for samfunnet som helhet.

Kjernestøtte til FN-organisasjoner gjør det mulig for dem å jobbe raskt og fleksibelt. Dette er andre året på rad hvor regjeringen reduserer den viktige kjernestøtten. Høyre snur utviklingen ved å gi mer penger til FNs utviklingsprogram og FNs barnefond.

Kunnskap om Europa er viktigere enn på lenge. Vi retter opp i regjeringens kutt til EU-opplysning, og vi beholder et eget tilskudd til europapolitisk forskning.

Høyres tiltak	Mill. kr
Global utdanning	100
Bidrag til ICMPs arbeid i Ukraina	20
Økning i kjernestøtte UNDP	25
Økning i kjernestøtte UNICEF	25
Øke bevilgning til EU-opplysning	5
Øke bevilgningen til NORAM	0,5

Et sterkere Forsvar

Statens aller viktigste oppgave er å sikre at vi er trygge. Vi styrker Forsvarets beredskap og tilstedeværelse.

For Høyre er det avgjørende at Norge forblir en troverdig alliert i NATO. Det er viktig at våre allierte kan komme til Norge for å øve sammen med vårt forsvar. Vi ønsker våre naboland Sverige og Finland velkommen inn i NATO så snart som mulig.

Høyre prioriterte beredskap høyt da vi satt i regjering og økte bevilgningene til Forsvaret med mer enn 30 prosent. Vi har bygd opp Forsvaret og investert blant annet i nytt materiell til Hæren, nye ubåter, kampfly og maritime overvåkingsfly. At vi styrker vår egen forsvarsevne, bidrar også til sterkere kollektivt forsvar i NATO.

Det siste året er den sikkerhetspolitiske situasjonen kraftig forverret. Det stiller økte krav til Forsvarets

reaksjonsevne, kampkraft og utholdenhet. Det er krig i Europa, og for første gang på svært lang tid er den militære beredskapen i Norge hevet. Beredskapen er økt ved installasjoner på land og på norsk sokkel.

Å styrke Forsvaret er et langsiktig arbeid, men Høyre prioriterer tiltak som gir økt forsvarsevne også på kort sikt. Høyre øker aktiviteten i Forsvaret, fyller opp Forsvarets ammunisjonslagre og øker produksjonen av ammunisjon i Norge. At Norge, som en av få produsenter av ammunisjon i Europa, øker produksjonen av ammunisjon er avgjørende både for vårt eget forsvar og våre allierte i NATO. Det er også avgjørende for å gjøre det mulig å donere mer ammunisjon til ukrainske myndigheter. Høyre har vært en pådriver for økt norsk støtte til Ukraina.

Vi øker bemanningen i Forsvaret, fjerner regjeringens kutt til norsk forsvarsteknologi, og gir penger til Forsvarets høgskole.

Høyres tiltak	Mill. kr
Mer aktivitet i Forsvaret	330
Oppfylling av Forsvarets ammunisjonslagre	600
Økning i årsverk i Forsvaret, i tråd med forsvarssjefens råd.	100
Kapital til NAMMO for å øke den hjemlige produksjonen av ammunisjon	375
Flere årsverk ved Forsvarets høgskole, for å understøtte det økte opptaket til Forsvarets høgskole med flere instruktører.	30
Reversere regjeringens kutt til norsk forsvarsteknologi	50

En offensiv kultur- og fritidspolitikk

Høyre ønsker et kulturliv preget av nyskaping, kvalitet og talentutvikling. Vi legger til rette for størst mulig frivillig engasjement i både idrett og kulturliv.

Vi mener at det offentlige og private sammen styrker tilbudet og rammevilkårene for kulturen, idretten og frivilligheten. Vi fortsetter jobben vi startet i regjering med å styrke private bidrag gjennom skattefradrag for gaver til frivilligheten.

Vi styrker innkjøpsordningen for bøker og innfører en søkbar ordning for scenekunstkompanier. Dette gir sterke kulturinstitusjoner, økt mangfold av aktører og bidrar til at den norske kulturarven sikres.

Alle skal få mulighet til å delta i fritidsaktiviteter

Alle barn skal ha like muligheter, uavhengig av foreldrenes lommebok. Noen tusenlapper ekstra kan utgjøre en stor forskjell for dem som trenger det mest.

Barnetrygden er den enkeltstønaden som har størst betydning for å redusere barnefattigdom. Sammen med samarbeidspartiene ga Høyre i regjering barnefamilier et historisk løft. For første gang på 20 år økte vi barnetrygden for alle barn, og med 8 200 kroner i året for alle barn opp til seks år.

Høyre vil gjennomføre en kraftig økning i barnetrygden på 3 000 kroner for alle barn og unge. En økning i barnetrygden bidrar blant annet til at flere barn får muligheten til å delta i fritidsaktiviteter.

Vi styrker barne- og ungdomsorganisasjoner og tiltak for inkludering og mangfold. Høyre satser mer på dataspill og e-sport, og gode møteplasser både for organiserte og egenorganiserte aktiviteter.

Høyre vil redusere de administrative kostnadene i Norsk Tipping og bruke mer av omsetningen til de formålene de er ment å gå til.

Høyres tiltak	Mill. kr
3000 kroner i økt barnetrygd per barn	3 309
Økt støtte til frivillighet og idrett	4
Styrking av innkjøpsordningen for bøker	50
Dataspillsatsing	5
Søkbare midler til likestilling	3
LNU	5
Inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter	30
Stine Sofies Stiftelse	5
Skattefradrag for gaver til frivilligheten	95

Bærekraftig og lønnsomt landbruk

Bærekraftig og lønnsomt landbruk over hele landet er viktig for matproduksjon, beredskap, bosetting, bevaring av kulturlandskapet og lavere klimagassutslipp. Høyre styrker insentivene for å kutte utslipp, reduserer miljøbelastningen og tar nødvendige klimagrep i landbruket.

Selv om Norge har høye miljøstandarder og klimakrav, er landbruket unntatt virkemidler som avgifter på klimagassutslipp.

Dersom dagens landbrukspolitikken videreføres, forventes det at utslippene i landbrukssektoren vil ligge på samme nivå som i dag. Høyre mener landbrukssektoren også må ta sin del av utslippskuttene og vil derfor innføre en moderat CO₂-avgift tilsvarende 100 kr per tonn CO₂-ekvivalenter i landbruket.

Høyre vil bygge videre på den nåværende avtalen med bondeorganisasjonene og utvikle en ambisiøs strategi for å redusere klimagassutslipp fra landbruket. For Høyre er det viktig å vri produksjonen over til å være mer bærekraftig, både for bonden, miljøet og forbrukerne. Derfor vil Høyre gjøre det mer lønnsomt for bonden å produsere plantebasert mat.

Høyres tiltak	Mill. kr
Økt tilskudd til grøntsektoren	30
Geitmyra matkultursenter for barn	3

Mindre skatt med Høyre

Viktige mål for Høyres skattepolitikk er å gi folk bedre råd, sikre at det lønner seg å jobbe og bidra til at det skapes gode og trygge jobber. Derfor senker vi skattene for folk med vanlige inntekter. Med Høyre vil en vanlig familie med to voksne og to barn få rundt 8000 kroner mer å rutte med i året. Vi senker skattene for bedrifter som skal skape nye arbeidsplasser.

Bedre økonomi i hverdagen

Høyre øker personfradraget. Det betyr mest for dem med lave og middels inntekter. Vi øker også satsen for minstefradraget som gir målrettet skattelette til dem med lavest inntekt. Sammen med økt barnetrygd, er dette de viktigste grepene i Høyres pakke for bedre privatøkonomi.

Bedre skatt for næringslivet

Høyre fjerner hele økningen i arbeidsgiveravgiften fordi vi ønsker flere, ikke færre, jobber i privat næringsliv. Regjeringens økning i arbeidsgiveravgiften er en særskatt på kompetansearbeidsplasser. Dette er arbeidsplasser vi trenger når vi skal finne nye næringer å leve av i fremtiden og ta landet gjennom det grønne skiftet. Avgiftsøkningen risikerer også å påføre næringslivet store administrative kostnader.

Høyre reduserer formuesskatten fordi vi ønsker at norskeide bedrifter skal ha større rom for å investere for fremtiden. Situasjonen for norsk økonomi er blitt mer usikker. Både formuesskatten og arbeidsgiveravgiften må betales selv om en bedrift går med underskudd. Derfor har det vært viktig å prioritere disse skattene nå.

Grønt skattesifte

Høyre vil ha et skattesystem som hjelper oss med å nå klimamålene.

Regjeringen har redusert veibruksavgiften for bensin og diesel og grunnavgiften på mineralolje for å nulle ut virkningen av økt CO2-avgift. Vi vil at det skal lønne seg å velge grønt og lar CO2-avgiften virke. Ved å gjøre dette kutter vi 165 000 tonn mer CO2 enn det regjeringen legger opp til. Høyre kompenserer bilistene ved å redusere trafikkforsikringsavgiften og senke skattene på inntekt. Det kommer eiere av både bensinbiler og elbiler til gode. Vi øker også taket for merverdiavgift på elbil til kr 600 000. Det gjør elbiler med lang rekkevidde rimeligere, som er særlig viktig i distriktene. Til gjengjeld tar vi bort vektfordelen i engangsavgiften på hybridbiler.

Sirkulærøkonomi er viktig for Høyre. Vi avviker unntakene i miljøavgiften på engangsemballasje for melke- og kakaoprodukter. Unntakene har historiske årsaker og er ikke miljømessig begrunnet. Vi foreslår også å innføre en moderat CO2-avgift i landbruket på

om lag 100 kroner per tonn CO2-ekvivalent utslipp for ytterligere å redusere Norges klimaavtrykk.

Skatteopplegget vårt er sentralt i å kutte utslippene og bidra til å løse klimakrisen.

Grunnrenteskatt på havbruksnæring og kraft og høyprisbidrag på kraft

Vi mener det er riktig at kraftprodusentene skal bidra med mer skatt i lys av de ekstraordinære kraftprisene. Solberg-regjeringen la om kraftbeskatningen til en kontantstrømskatt, for å legge til rette for flere oppgraderinger og effektivisering av eksisterende vannkraftverk.

I Norge er det lang tradisjon for at avkastning fra våre felles naturressurser i stor grad skal komme hele samfunnet til gode. Da er det viktig at ressurskattene utformes på en klok og mest mulig nøytral måte, som ikke hindrer verdiskaping og utbygging av kraften vi trenger.

Høyprisbidraget på vannkraft er ikke utformet som en nøytral skatt, men påvirker lønnsomheten av ny utbygging og ved å produsere kraft. Skatten kan være uheldig for vanddisponeringen. For å hindre negative konsekvenser for fremtidige investeringer må høyprisbidraget utvikles så raskt som mulig, og senest innen 2024.

Regjeringen skriver i en pressemelding (10.11.22) at inntektsberegningen skal endres fra timespris til månedspris for å imøtekomme innspill fra næringen. Regjeringen mener dette demper de uheldige virkningene av skatten.

For å minske negative konsekvenser for vanddisponering vil Høyre foreslå at inntektsberegningen skal skje på årlig gjennomsnittspris. Dette kan gjøres uten å endre inntektene til staten nevneverdig. Hvis dette, til tross for regjeringens forsikringer, ikke er nok til å hindre negative konsekvenser for kraftproduksjonen, må det vurderes ytterligere tilpasninger, for eksempel å gjøre skatten mer uavhengig av produksjonsprofil.

Regjeringen legger opp til grunnrenteskatt på vindkraft og havbruk. Disse skattene gir ikke inntekter til staten før 2024, og Stortinget har ikke fått det endelige forslaget fra regjeringen. Høyre er opptatt av å få alle fakta på bordet og at næringene må inkluderes i utredningsarbeidet på en god og forutsigbar måte. Høyre vil ta endelig stilling til forslagene når de blir lagt frem av regjeringen.

Regjeringen har lagt opp til at de nye grunnrenteskattene skal omfatte inntekter allerede fra 1. januar 2023, med innbetaling i 2024. Dette skaper uforutsigbarhet. Høyre

legger til grunn at skattene tidligst kan få virkning fra det tidspunktet de endelige forslagene er lagt frem for Stortinget eller at det lages overgangsordninger som gir tilstrekkelig forutsigbarhet. For grunnrenteskatten på havbruk har regjeringen lagt opp til normpris basert

på børsen. Regjeringens innretning har ført til store utfordringer for salg av laks til fast pris og permitteringer i industrien. For å gi bedre forutsigbarhet har Høyre lagt frem forslag i Stortinget om at det ikke skal innføres et slikt normprissystem med virkning i 2023.

Innsparinger og inntektsøkninger

Vi foreslår innsparinger og inntektsøkninger på totalt 24,1 milliarder kroner. Vi har tatt krevende valg og prioritert det viktigste først.

ABE-reformen og engangsuttak

Vi viderefører Solberg-regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE) i budsjettet. Høyre forventer at offentlig sektor effektiviserer 0,5 prosent av driften sin hvert år, uten at det fører til redusert aktivitet. ABE-uttaket er moderat sammenlignet med flere andre land. Danmark har et ordinært ABE-uttak på 2 prosent, og gjennomfører på toppen av dette et ekstra uttak på ytterligere 1 prosent for å finansiere en støttepakke for høye energipriser. Sverige har i lang tid hatt et ABE-uttak på mellom 1 og 2 prosent i året og Australia har et ABE-uttak på 1 prosent.

Vi står i en ekstraordinær situasjon, der usikkerheten for norske bedrifter er større og økonomien til folk er trangere. Derfor mener vi det er riktig at staten neste år skal effektivisere ytterligere 0,5 prosent av driften sin, totalt 1 prosent.

Alle deler av staten må jobbe godt med å effektivisere og få mer igjen for pengene. For spesialisthelsetjenesten, forsvar og forskning tilbakefører vi midler gjennom større økninger, men vi stiller like fullt høye krav til effektivisering.

Inntekter fra kraft

Putins krig i Ukraina har gitt ekstraordinært høye energipriser. Staten har tatt et særskilt ansvar for å kompensere husholdninger og etter hvert bedrifter. Vi reduserer derfor rammetilskuddet til fylker med ekstraordinære konsesjonskraftsinntekter. Fylkene beholder de ordinære konsesjonskraftsinntektene de ville fått i vanlige tider. Ingen fylker skal trekkes for inntekter de ikke har. Dersom kraftprisene blir lavere enn lagt til grunn, vil overføringene bli justert.

Høyre satser sterkt på havvind og vil gjennomføre arealtildeling av Sørlege Nordsjø II gjennom auksjon i 2023. Basert på lignende auksjoner og moderate estimater, anslår vi en auksjonsinntekt på 1,1 milliarder kroner.

Andre inntekter

På grunn av usikkerhet om rammevilkårene for havbruksnæringen skapt av regjeringen, var det flere

oppdrettstillatelser som ikke ble solgt i 2022. Høyre vil ha stabile rammevilkår og gjennomføre auksjon på gjenværende tillatelser i 2023 når skattesystemet er avklart. Vi vil starte nedsalg av kommersiell eiendom i Bane NOR Eiendom AS, som opprinnelig planlagt i forbindelse med jernbanereformen. Dette vil gi grunnlag for høyere utbytte de neste årene. Vi avvikler også driftskreditt fra staten til Bane NOR. Ordningen har vært lite brukt. Vi øker utbyttekravet til Argentum. Bankplassen 4 står tom uten leietakere. Vi planlegger derfor et salg i 2023, slik at private eiere kan utvikle ny aktivitet i området. Innenfor skatteopplegget fjerner vi momsfrirket for bøker. Momsfritak er et lite målrettet virkemiddel. For at alle skal ha tilgang på bøker, mener vi det er bedre å styrke innkjøpsordningene for litteratur og familienes økonomi gjennom skattelette og økt barnetrygd.

Andre reduserte utgifter

Det er flere tiltak Høyre ikke prioriterer. Samlet frigjør vi betydelige beløp, også gjennom mange mindre omprioriteringer på budsjettet. Vi avvikler gradert kontantstøtte og vi prioriterer ikke ferietillegg på dagpenger. Vi reduserer antall kvoteflyktninger for å ta bedre vare på de flyktningene som kommer. Veksten i bistandsbudsjettet reduseres noe. Vi utsetter noe vedlikehold på vei og bane, slik at vi kan få mer igjen for pengene når prispresset i markedet er lavere. Vi budsjetterer også med moderate gevinster fra effektiviseringstiltak planlagt under vår regjeringstid, som konkurranse på jernbanen. Vi reduserer driftsbudsjettet til Stortinget, støtten til partigruppene og viderefører ikke regjeringens økninger i driftsbudsjettet til Skatteetaten og NAV. Vi prioriterer heller ikke gratis ferge eller penger til å oppløse kommuner og fylker. Resultatet av alle omprioriteringene er et budsjett som prioriterer det viktigste først.

Tabeller

Tabell 1: Hovedtall for budsjettet

Hovedtall	Mill. kr
Reduserte utgifter og økte inntekter	-24 077
Nye utgifter	11 958
Netto skattelette	10 119
Redusert oljepengebruk	2 000
Balanse	0
Lånetransaksjoner (90-poster)	375

Tabell 2: Skatt

Skatteendringer	Helår	2023
Næringsliv	13 215	10 969
Reversere økning i arbeidsgiveravgiften (brutto, inkludert offentlig sektor)	10 780	9 016
Reversere økning i formuesskatt	2 435	1 953
Bedre privatøkonomi	4685	3750
Øke personfradraget med 5000 kroner	4175	3340
Økt sats i minstefradraget med 10 pp. for arbeid og trygd	510	410
Grønn skatteveksling. Skjerme privatbil	-2625	-2650
Heve taket for moms på elbil til 600.000 kroner	600	500
Fjerne vektfordel for hybridbiler i engangsavgiften	-125	-100
Veibruksavgift diesel. Ikke redusere	-1620	-1490
Veibruksavgift bensin. Ikke redusere	-260	-240
Grunnavgift på mineralolje. Ikke redusere	-1460	-1360
Redusere trafikkforsikringsavgiften	1250	1000
Miljøavgift på engangsemballasje. Avvikle fritak for melk og kakaoprodukter	-550	-500
CO2-avgift på landbruk (tilsv. 100 kr/CO2-ekvivalent)	-460	-460
Diverse	-1915	-1950
Skattefradrag for gaver til frivillighet	115	95
Avgift på viltlevende marine ressurser	-60	-50
Taxfree. Gjeninnføre veksling mellom tobakskvote og alkoholquote	-200	-180
Øke tobakksavgiftene med 5 % (utenom for snus og e-sigaretter)	190	-205
Fagforeningsfradrag på Solberg-regjeringens nivå (3850 kroner)	-760	-610
Moms på bøker	-1200	-1000
Sum skatt	13 360	10 119

Tabell 3: Endring i utgifter

Stortinget

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
00 Stortinget	41	1	Stortinget. Innsparing. Fellestjenester og eiendomsdrift ovf. til DSS og Statsbygg	-40,0
		70	Reduksjon i partigruppetilskudd	-10,0
	42	1	Forsvarsombudet	-0,1
	43	1	Sivilombudet	-1,0
	44	1	EOS-utvalget	-0,4
	45	1	NIM	-0,3
	51	1	Innsparing i Riksrevisjonen	-5,8
00 Stortinget sum				-57,5

Utenriksdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
01 UD	118	70	Prosjektsamarbeid Russland	-15,0
		74	EU-opplysning	5,0
			Norge-Amerika-foreningen	0,5
	159	73	Bistand. Bidrag til ICMPs arbeid i Ukraina	20,0
		75	Bistand. Regionbevilgning Afrika	-250,0
		76	Bistand. Regionbevilgning Asia	-200,0
	161	70	Bistand. Utdanning	100,0
	162	72	Bistand. Fornybar energi	-200,0
	163	70	Bistand. Miljø og klima	-115,5
	170	70	Bistand. Sivilt samfunn	-200,0
	171	70	Bistand. Kjernerstøtte UNDP	25,0
		71	Bistand. Kjernerstøtte UNICEF	25,0
	172	73	Bistand. Gjeldslette	-50,0
	179	21	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-14,8
01 UD sum				-869,8

Kunnskapsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
02 KD	225	69	VGS for voksne. Pilotprosjekter	50,0
	226	21	Samiske læremidler	9,0
		61	1800 lærerspesialister	96,2
			Opprette en ny karrierevei for lærere	4,4
			Veiledningsordningen for nytilsatte nyutdannede lærere	7,0
		71	To nye talentsentre ved vitensentrene	4,0

	64 (NY)	Sårbare barn og unge. Videreføre 0-24-samarbeidet	42,7
227	78	Norsk Seksjon ved Lycée International i Paris	2,8
		Signo grunn- og videregående skole	5,0
		Tilskudd til kulturarvskoler	5,0
		Økt tilskudd til Kongshaug Musikkgyrmas, Oslo by Steinerskole og Kristen VGS Vennesla	5,9
228	79	Økt tilskudd til toppidrettsgymnasene	1,7
231	21	Innsparing i KDs prosjektmidler til barnehager	-94,8
	63	Omdisponere midler tilbake til 0-24-samarbeidet	-10,9
	66	Omdisponere midler tilbake til 0-24-samarbeidet	-4,2
257	21	Bransjeprogrammer	60,0
258	21	VGS for voksne: Videreføre prosjekter med modulbasert opplæring	7,5
260	50	Videreføre 500 studieplasser innen IKT fra Utdanningsløftet 2020	30,0
272	52	Program for maritim kompetanse	10,0
285	52	Høyres forskningspakke: Banebrytende forskning (FRIPRO) rettet mot unge forskerprosjekter	200,0
	53	Høyres forskningspakke: FORNY	60,0
		Høyres forskningspakke: Midler til oppfølging av langtidsplan for forskning og høyere utdanning	100,0
2410	71	Økt stipendsats på skolepenger for norske studenter i utlandet	67,5
	72	1,5 G i studiestøtte, gjennom frivillig lån	41,6
		Øke lånerammen på tilleggs lån for voksne som tar utdanning med 10.000 kroner	0,9
02 KD sum			701,3

Kultur- og likestillingsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr	
03 KUD	300	1	KUD. Kutt i reiser, møter, velferdstiltak, konferanser og kurs	-2,0	
			KUD. Mindre konsulentbruk	-0,6	
			78	KUD. Reduksjon i tilskudd til priser og konkurranser	-5,0
			79	Reduksjon i midler til disposisjon for kulturministeren	-10,0
	315	78	Økt støtte til frivillighet	2,5	
			86	Økt støtte til frivillighet (idrett)	1,0
	320	1	Kulturdirektoratet, administrasjon	-30,0	
				Mindre konsulentbruk i Norsk kulturråd	-4,6
				Omprioritere fra Kulturrådet til The Whale	-1,0
			55	Kulturfondet. Lavere vekst	-9,0
				Styrking av innkjøpsordningene for bøker	50,0
			72	Færre ekstra kunstnerstipend	-30,0
			75	Litteraturhus, kunstscener og kompanier	5,0
				Søkbar ordning for etablerte scenekunstkompanier	5,0
	322	1	KORO. Mindre konsulentbruk	-0,4	
			50	Kunst i offentlige rom finansieres med oppdragsinntekter	-11,8
	325	1	Kulturtanken. Reduksjon i konsulentbruk og administrasjon	-10,5	
			21	Kulturtanken. Mindre konsulentbruk	-1,3
	326	1	Nasjonalbiblioteket. Mindre konsulentbruk	-3,4	

	75	Ordboksarbeid	-1,0
327	71	Regionale pilgrimssentre	-8,6
328	70	Det nasjonale museumsnettverket	4,0
	78	Museums- og kulturverntiltak	1,0
		Prosjekteringsmidler til The Whale på Andøya	1,0
329	1	Arkivverket. Mindre konsulentbruk	-3,4
	21	Arkivverket. Mindre konsulentbruk	0,0
	45	Arkivverket. Mindre konsulentbruk	-8,8
334	1	Norsk filminstitutt. Mindre konsulentbruk	-4,7
	21	Teksting av dubbede filmer	0,3
	50	Dataspillsatsing	5,0
	78	Film- og dataspilltiltak	0,4
335	1	Medietilsynet. Mindre konsulentbruk	-3,3
	73	Arbeid mot falske nyheter og desinformasjon.	5,0
339	1	Lotteri- og stiftelsestilsynet. Mindre konsulentbruk	-4,9
	21	Lotteri- og stiftelsestilsynet. Mindre konsulentbruk	-0,6
351	21	Buudir. Mindre konsulentbruk	-0,1
		Reduksjon i utredningsmidler	-5,0
	70	Søkbare midler til likestilling	3,4
352	21	Buudir. Mindre konsulentbruk	-0,2
	72	Forbedring av funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	2,5
		TV Bra og Helt Med	6,5
03 KUD sum			-67,6

Justis- og beredskapsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
04 JD	410	1	Hurtigspor for fengsling av ungdoms- og gjengkriminelle	5,0
			Økt kapasitet i domstolene	50,0
	430	1	Utsette utvidelsen av Romerike fengsel avd. Ullersmo	-5,8
			Økt bruk av soning med fotlenke	-46,8
			Økt grunnbemanning i Kriminalomsorgen	50,0
		45	Utsette utvidelsen av Romerike fengsel avd. Ullersmo	-7,4
	431	1	Omorganisere fra tre til to nivåer i Kriminalomsorgen	-37,5
	440	1	Ikke åpne nye politikontor (økning i 2023-budsjettet)	-75,0
			Ikke åpne nye politikontor, effektivisering og reduksjon av ubrukte midler	-150,0
			Mer synlig politi i gatene og i lokalsamfunn	70,0
			Politiets nasjonale beredskapssenter	15,0
			Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-4,9
	441	1	POD. Reduksjon i utgifter til HR og konsulentbruk	-20,0
	444	1	Politiets sikkerhetstjeneste	15,0
			Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-0,3
	455	73	Redningsselskapet	20,0
	457	1	Cybersikkerhet. Styrke Nasjonal sikkerhetsmyndighet	5,0

	473	1	Endringer i voldserstatningsloven iht. Prop. 238 L (2020–2021)	-34,0
	490	1	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-4,2
		73	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-4,0
		75	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-6,6
04 JD sum				-166,5

Kommunal – og distriktsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
05 KDD	500	70	BuildingSMART	2,0
	540	21	StartOff (innovasjon i staten)	10,0
		26	Stimulab (innovasjon i staten)	16,0
	541	50	Høyres forskningspakke: Digitalisering og IKT	22,0
			Omprioritering av midler til ekomforskning	-30,0
		60	Bredbåndstilskudd	-200,0
		70	Digitalt utenforskap	7,3
	553	66	Bygdeveksttaler	-25,3
		71	Nytt investeringstilskudd til fylkene	-100,0
	554	73	Merkurprogrammet. Energistilskudd til små butikker	10,0
	571	60	Innføring av en ekstra naturfagstime på ungdomsskolen	114,0
			Kommunene. Grunnskoletilskudd	-1 289,5
			Kommunene. Kvalitet i grunnskolen	1 289,5
			Makspris i barnehage. Omprioriteres til redusert betaling for flere lavinntektsfamilier.	-121,4
			Redusere maksimal barnehagepris til 5 % av inntekt	93,0
	572	60	Fylker. Ekstraordinære konsesjonskraftinntekter	-1 485,0
			Gratis ferge	-174,3
			Regjeringens tannhelsereform	-268,0
			Styrke oppfølgingstjenesten	10,0
	573	62	Delingskostnader nye fylker og kommuner	-200,0
	581	60	Energiltak kommunale bygg omdisponeres til tiltak for familier og bedrifter mv.	-333,5
		76	Inkludering i boligmarkedet. Tilskudd til utleieboliger og nye boligmodeller	69,4
		78	Beholde boligsosiale tiltak (netto null)	0,0
			Omprioritere distriktstiltak til trygghetsboliger i distriktene	-6,0
			Prøveprosjekt: Husbanken matcher sparing til egenkapital	50,0
	595	21	Kartverket. Utsette ny formuesverdimodell for fritidsboliger	-20,0
	761	62 (NY)	Trygghetsboliger i distriktene	6,0
2445	31	Utsette utvidelsen av Romerike fengsel avd. Ullersmo	-61,2	
05 KDD sum				-2 615,0

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
06 AID	601	23	AID. Søkbar heltidspott	-14,1
	605	1	1000 nye plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA)	36,4

		1000 nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne	36,4
		Ferietillegg på dagpenger	-15,0
		Gjeninnføre karenperiode på arbeidsavklaringspenger	-17,0
		NAV. Digital økonomisk rådgivning	13,0
		NAV. Rammeøkning omprioriteres	-225,0
		NAV. Søkbar heltidspott	-0,9
612	1	Fjerneplikten til å gå av med særaldersgrense i Forsvaret.	-8,0
621	63	Omdisponere midler tilbake til 0-24-samarbeidet	-8,6
634	76	1000 nye tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne	123,6
	77	1000 nye plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA)	109,9
640	1	Arbeidstilsynet. Nytt innleieregulverk	-25,0
		Arbeidstilsynet. Økt innsats mot a-krim	45,0
642	1	Petroleumstilsynet. Nytt innleieregulverk	-2,0
670	1	Flere minoritetsrådgivere	11,0
		Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-3,2
671	60	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-114,4
	71	Styrke jobbsjansen med 400 plasser	64,0
		Utdanne flere ukrainske tolker	11,0
		Utvide norskopplæringen ("klippekortordningen") med 3000 klippekort	30,0
672	60	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	-5,8
2541	70	Ferietillegg på dagpenger	-995,0
2650	75	Ferietillegg på dagpenger	-59,0
2651	70	Gjeninnføre karenperiode på arbeidsavklaringspenger	-690,0
2655	70	Gjeninnføre 95 pst-regelen i uføretrygd	-86,5
2661	70	Bedre støtteordningen til parykk for de med Alopecia over 30 år	5,0
06 AID sum			-1 784,2

Helse- og omsorgsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
07 HOD	708	1	Eldreombudet	6,0
	709	1	Styrking av pasient- og brukerombudet omdisponeres til eldreombudet	-6,0
	714	21	Omdisponere økning til eldrådene til arbeid mot ensomhet	-5,0
		60	Kommunale folkehelseiltak	-57,0
		74	Skolefrukt	-21,0
		79	Mobilisering mot ensomhet	5,0
	732	70	Nasjonalt kompetansesenter for kvinnehelse	10,0
			Rekrutterings- og kompetansetiltak Nordmøre og Romsdal	-25,0
			Styrke helseforetakene (basisbevilgning)	1 367,0
			Videreføring av 31 LIS1-stillinger	31,0
			Øke fraværsgebyret for pasienter som ikke møter	-59,7
			Ørkemerkede midler til kjøp av privat kapasitet for reduserte helsekøer	300,0
	744	21	Standardisert språk innenfor e-helsefeltet	-73,9
	761	63	Investeringstilskudd til 1000 heldøgns omsorgsplasser for eldre og utviklingshemmede	196,0

	73	Økt tilskudd til lindrende enheter, bl. a. Hospice Malvik og Hospice Andreas Hus	27,8
765	60	Omdisponere midler tilbake til 0-24-samarbeidet	-13,5
	72	Økt pott til frivillig arbeid. Fotballstiftelsen, Idretten skaper sjanser mv.	16,5
770	21	Redusere utrednings- og utvalgsarbeid på tannhelsefeltet	-10,0
2711	72	Regjeringens tannhelsereform	-40,0
07 HOD sum			1 648,2

Barne- og familiedepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
08 BFD	800	21	BFD. Utredningsmidler	-5,0
	840	70	Voldsforebyggende tiltak	2,5
		73	Senter for voldsutsatte barn - Stine Sofies Stiftelse	5,0
	844	70	Avvikle gradert kontantstøtte	-21,0
	845	70	3000 kroner i økt barnetrygd per barn (0-18 år)	3 309,0
	846	21	Omdisponere midler tilbake til 0-24-samarbeidet	-5,4
		61	Inkludering av barn og unge i fritidsaktiviteter mv.	30,0
		70	LNU. Grunntilskudd og digital portal	5,0
		71	Barne- og ungdomsorganisasjoner. Omprioritere fra søkbare midler	-40,0
	855	1	Barnevernet. Reversere økning fra 2022-budsjettet for å fase ut kommersielle tilbydere mv.	-100,0
		21	Statlig forvaltning av barnevernet. Prosjektmidler	-5,3
		22	Ikke økt andel ideelle barnevernstjenester	-10,0
	858	1	BFD-direktoratet. Mindre konsulentbruk	-7,5
	860	50	Forbrukerrådet. Mindre konsulentbruk	-5,0
	868	1	Forbrukertilsynet. Mindre konsulentbruk	-2,5
	880	70	Den norske kirke (nominell videreføring av tilskudd)	-69,0
	881	21	Politikkutforming på tros- og livssynsområdet	-5,0
		70	Tros- og livssynssamfunn (nominell videreføring av tilskudd)	-65,0
	882	61	Ikke øke tilskudd til kirkebygg	-30,0
08 BFD sum			2 980,8	

Nærings- og fiskeridepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
09 NFD	900	1	Regjeringens eksportsatsing	-8,0
		21	Lavterskel bedriftsrådgivning mot konkurs	5,0
			NFD. Utredningsmidler	-40,0
		25	NFD. Avvikling av kompensasjonsordninger	-3,0
	904	1	Brønnøysundsregistrene. Prioritere midler til register for reelle rettighetshavere innenfor rammen.	0,0
	909	73	Nettolønnsordningen videreføres i tråd med Solberg-regjeringens forslag	-207,0
	910	1	Sjøfartsdirektoratet. Tilsyn med nye arbeidsvilkårsregler	-13,0
	916	1	Kystverket. Reduksjon i drift	-20,0
		60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg	-20,0

919	60	Ny auksjon av oppdrettstillatelseter som ikke ble solgt i 2022. Overføring til havbruksfondet iht. fordelingsnøkkel	400,0
	61	Gamvikordningen	0,5
	73	CO2-kompensasjonsordningen for fiskerifartøy	-30,0
920	50	Høyres forskningspakke: 20 ekstra nærings-ph.d.-prosjekter.	38,0
		Høyres forskningspakke: Grønn plattform (Forskningsrådet)	75,0
922	74	European Space Agency (ESA)	30,0
940	21	Regjeringens eksportsatsing	-15,2
	70	Eksportfremmetiltak	75,0
		Regjeringens eksportsatsing	-46,7
950	21	Utredningsarbeid for statlig eierskap	-7,0
2421	71	Høyres forskningspakke: Grønn plattform (Innovasjon Norge)	25,0
	75	Grønn pakke for kysten og maritim sektor	200,0
		Høyres forskningspakke: Grønn plattform (Innovasjon Norge)	50,0
2426	71	Høyres forskningspakke: Katapultordningen	30,0
941 (NY)	1 (NY)	Eksportstrategirådet i Ålesund	16,4
09 NFD sum			535,0

Landbruks- og matdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
11 LMD	1138	70	Geitmyra matkultursenter for barn	3,0
		73	Ikke etablere senter for fjellandbruk ved Løken gård	-4,0
	1142	21	Utredningsarbeid for lagring av korn	-20,0
	1150	73	Landbruk. Økt tilskudd til grøntsektoren (ses i sammenheng med CO2-avgift)	30,0
	1152	50	Bionova	-87,5
11 LMD sum				-78,5

Samferdselsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr	
13 SD	1300	1	SD. Administrasjon	-8,6	
		1310	70	FOT-rutekontrakter. Forhandlingsreserve	-20,0
		1313	1	Luftfartstilsynet. Administrasjon	-5,0
		1320	1	Statens vegvesen. Reduksjon i drift	-20,0
			22	Utsette noe vedlikehold av riksvei	-200,0
			28	Trafikant- og kjøretøystilsyn. Mindre systemutvikling	-10,0
			30	Anleggstart av E134 Oslofjordtunnelen byggetrinn 2	100,0
				Høyres veipakke	500,0
				Lærdalstunnelen. Utsette vedlikehold, men gjennomføre KVVU	-55,0
				Planlegging av riksveiprosjekter	30,0
		1332	66	Tilskuddsordning til mindre byområder	20,0
		1352	1	Jernbanedirektoratet. Administrasjon	-7,3
			21	Jernbanedirektoratet. Utredninger	-10,0
			70	Gevinst ved konkurranse om persontogtrafikken	-50,0

		71	Gevinst ved konkurranse om togvedlikehold	-100,0
			Utsette noe vedlikehold av jernbanespor	-200,0
		73	Utsette mindre investeringstiltak i Bane NOR.	-100,0
13 SD sum				-135,9

Klima- og miljødepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
14 KLD	1410	21	Miljødata	5,0
		23	Havbunnskartlegging	3,0
	1420	21	Restaurering av myr og våtmark	5,0
		80	Vannforvaltning og naturvern	10,4
		85	Atlanterhavsparken og Runde Miljøsent	6,6
		32	Frivillig skogvern	-7,8
	1428	50	Enova. ENØK-tiltak for personer og bedrifter	300,0
			Planlegging av punktutslippsprogram	1,0
	1429	1	Riksantikvaren. Administrasjon mv.	-2,0
	1432	50	Norsk kulturminnefond. Administrasjon og drift	-3,0
1482	73	Bistand. Skogsatsing	-500,0	
14 KLD sum				-181,8

Finansdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
16 FIN	1605	1	DFØ. Innsparing i drift	-27,0
		1610	1	Tolletaten. Innsparing i drift
	1618	1	Skatteetaten. Reversere økning fra regjeringen	-125,0
	2309	1	ABE-reformen videreføres (0,5 pp.)	-2 000,0
			Engangsuttak. Staten dekker deler av egen lønns- og prisvekst (0,5 pp.)	-2 000,0
			Husleie for statlige etater. Gevinstkrav til reforhandling av 190 leieavtaler i 2023	-80,0
			Kompensasjon til offentlig sektor for ny arbeidsgiveravgift	-2 576,0
16 FIN sum				-6 863,0

Forsvarsdepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
17 FD	950	96 (NY)	NAMMO. Ta høyde for kapitaltilskudd til økt produksjon (90-post)	375,0
		1700	73	Norsk forsvarsteknologi
	1710	1	Omprioritere fra drift av Forsvarsbygg	-50,0
	1720	1	Forsvaret. Forsering av anskaffelser av ammunisjon	600,0
			Forsvaret. Innsparing på reiser	-60,0
			Forsvaret. Økt beredskap og tilstedeværelse	330,0
			Forsvarets høyskole	30,0
			Ytterligere opptrapping av årsverk i Forsvaret i tråd med forsvarssjefens råd	100,0
17 FD sum				1 375,0

Olje- og energidepartementet

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
18 OED	1850	50	Høyres forskningspakke: Klimavennlig teknologi og omstilling	50,0
			Oljeforskning dekkes av bransjen	-30,0
18 OED sum				20,0

Memo

Dep.	Kap.	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
99 Memo	D.	D.	Korreksjon for 90-post: NAMMO. Ta høyde for kapitaltilskudd til økt produksjon (90-post)	-375,0
99 Memo sum				-375,0
Totalsum				-5 934,6

Tabell 4: Endring i inntekter (utenom skatt)

Dep	Kap	Post	Endring i utgifter	Mill. kr
04 JD	3490	3	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	10,5
		6	Redusere til 1000 kvoteflyktninger	4,3
04 JD sum				14,8
05 KDD	5447	40 (NY)	Salg av Bankplassen 4 (inntekt)	-450,0
05 KDD sum				-450,0
06 AID	3640	85	Arbeidstilsynet. 20 % økning av tvangsmulkt (inntekt)	-1,4
		86	Arbeidstilsynet. 20 % økning av overtredelsesgebyr (inntekt)	-5,7
		5571 70	Petroleumstilsynet. Sektoravgift etter tilsvarende modell som for Finanstilsynet (inntekt)	-137,0
06 AID sum				-144,2
09 NFD	3917	13 (NY)	Ny auksjon av oppdrettstillatelser som ikke ble solgt i 2022 (inntekt)	-1 000,0
		5656 85	Argentum. Økt utbytte (inntekt)	-1 350,0
09 NFD sum				-2 350,0
13 SD	5672	85	Bane NOR Eiendom. Økt utbytte. Nedsalg av kommersiell eiendom (inntekt)	-1 650,0
		86 (NY)	Bane NOR. Tilbakebetaling av driftskreditt som ikke brukes (inntekt)	-500,0
13 SD sum				-2 150,0
16 FIN	5309	29	Inntekt fra auksjon for tildeling av areal på Sørlege Nordsjø II (inntekt)	-1 100,0
16 FIN sum				-1 100,0
18 OED	4810	1	Gebyrinntekter fra 26. konsesjonsrunde (inntekt)	-5,0
18 OED sum				-5,0
Totalsum				-6 184,4

Lær mer om Høyres politikk på
[hoyre.no](https://www.hoyre.no) og i sosiale medier.

Du kan kontakte oss på
hoyre.postmottak@stortinget.no
Telefon: (+47) 23 31 33 45